

Cuprins

Lista abrevierilor	7
Lista tabelelor	9
Lista ilustrațiilor	11
Cuvânt-înainte de Ioan-Aurel Pop	13
CONSIDERAȚII INTRODUCȚIVE	21
CADRUL TEORETIC	54
Interdependența dintre sociologie și politică în perioada interbelică.	54
Interdependența dintre sociologie și politică în abordarea lui Dimitrie Gusti	58
Interdependența dintre sociologie și politică în abordarea lui Anton Golopenția	59
Compromisurile politice și adaptabilitatea ideologică a membrilor Școlii Sociologice de la București.	62
Studiu de caz: compromisurile politice ale profesorului Gusti.	71
Studiu de caz: adaptabilitatea ideologică a profesorului Gusti.	76
CADRUL METODOLOGIC	86
Școala Sociologică de la București: comuniunea monografică	86
Școala Sociologică de la București: metodologia monografică	89
Școala Sociologică de la București: manifestările politico-administrative	94
Școala Sociologică de la București: comunitățile cercetate monografic	98
Școala Sociologică de la București: structura organizațională	100
Școala Sociologică de la București: publicațiile monografice.	108
Școala Sociologică de la București: limitele metodologice	110
CADRUL ISTORIC.	126
Disfuncționalitățile și vulnerabilitățile democrației interbelice (1918-1938).	126
<i>Războiul intern</i> continuu și recurgerea la violența politică extremă	129
Guvernarea prin măsuri excepționale și sub starea de necesitate	138
Implicarea politică a armatei și a serviciilor secrete	146

Antagonismul dintre statul devenit modern și societatea rămasă tradițională	152
Corupția politică și demagogia electorală	155
Instabilitatea parlamentară și guvernamentală	168
Instabilitatea funcției publice și ineficiența administrativă	170
Șomajul universitar și frustrarea intelectuală într-o societate preponderent analfabetă	189
Eșecul economic și frustrarea materială într-o societate preponderent agrară	199
Abolirea democrației și începutul dictaturilor (1938)	207
Prăbușirea statului și dezmembrarea teritorială (1940)	230
MANIFESTĂRILE POLITICE	263
MANIFESTĂRILE ADMINISTRATIVE	312
Administrația tradițională versus administrația modernă	312
Administrația tradițională moldovenească, muntească, transilvăneană și aromânească	324
Moldova: administrația tradițională vrânceană versus administrația modernă românească	329
Muntenia: administrația tradițională argeșeană versus administrația modernă românească	336
Transilvania: administrația tradițională făgărășeană și năsăudeană versus administrația modernă românească	339
Peninsula Balcanică: administrația tradițională aromânească din cadrul Imperiului Otoman versus administrația modernă din cadrul statelor naționale succesoare Imperiului Otoman	343
Administrația modernă românească	346
Administrația imperială versus administrația națională	353
Basarabia: administrația rusească versus administrația românească	374
Transilvania, Banat și Bucovina: administrația austro-ungară versus administrația românească	386
Transnistria: administrația sovietică versus administrația românească	412
MANIFESTĂRILE JURIDICE	468
Obiceiul pământului versus dreptul modern	468
CONSIDERAȚII FINALE	481
Note	489
Bibliografie	678
Cuvânt-înapoi de Hans-Christian Maner	723

CONSIDERAȚII INTRODUCTIVE

Îndată după terminarea Marelui Război, România Întregită se prezenta publicului în toată splendoarea-i contradictorie¹. Pe de o parte, țara se confrunta cu o „scumpete nemaipomenită a prețurilor“ (Bacalbașa, 2019, 4). În chiar primele luni ale anului 1919, criza alimentară din Vechiul Regat a provocat o rată înspăimântător de mare a mortalității infantile². Până și în București, mărfurile de strictă necesitate, precum pâinea sau carnea, lipseau cu desăvârșire sau erau raționalizate draconic. Un mic la colțul străzii a ajuns să coste 1 leu, iar o fleică de porc la grătar 9 lei, prețuri considerate prohibitive de către populația mahalalelor care frecventa birturile obscure, dar vesele, ale capitalei, întrucât erau de până la 10 ori mai mari decât înainte de declanșarea primei conflagrații mondiale, iar cârciumarii nu-și mai permiteau să întrețină și tradiționalele formații de țigani lăutari. Pe de altă parte, într-un restaurant elegant și suprasolicitat, care tocmai se deschisese de curând, nu se putea lua prânzul cu mai puțin de 100-200 de lei și fără o rezervare telefonică prealabilă a unei mese. Într-o Românie sleită de resurse, politicienii se acuza de înaltă trădare și luptau cu înverșunare pentru putere, autoritatea se exercita prin decrete-lege, parlamentul rămânea dizolvat³, tezaurul BNR de la Moscova părea că se află în siguranță deplină, iar o ladă cu bancnote românești, în valoare de 5-6 milioane de lei, tipărite recent la Paris, a fost furată din vagoanele CFR, aflate sub pază militară, în Gara de Nord (Bacalbașa, 2019, 4; *România acum 100 de ani*, 2019b, 81; *România acum 100 de ani*, 2019c, 90). Această țară mică – devenită între timp mare – avea nevoie disperată de ordine socială și bună guvernare... Cu această speranță strecurată în suflete, 66% dintre românii care emigraseră în Statele Unite se întorceau, acum, înapoi acasă⁴. Reveneau într-o patrie